

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Länsstyrelsen

Västra Götaland

2023-05-26

Allmänt om stiftelser

- 7 län i landet har stiftelsefrågor (registrering och tillsyn)
- Tillsyn över Västra Götalands län och Hallands län
- Antal stiftelser i vårt tillsynsområde är ca 3 100 stiftelser
- Förmögenhet ca 165 miljarder

Lagar och förordningar

- Stiftelselag (1994:1220)
- Lag (1994:1221) om införande av stiftelselagen (införandelagen)
- Stiftelseförordning (1995:1280)
- Bokföringslag (1999:1078)
- Årsredovisningslag (1995:1554)
- Inkomstskattelag (1999:1229)
- Permutationslag (1972:205)
- Offentlighets- och sekretess lag (2009:400)
- Arkivlag (190:782)

Stiftelselagen

- Innehåller både tvingande och dispositiva bestämmelser.
- En tvingande bestämmelse gäller oavsett vad stiftaren har förordnat.
- En dispositiv bestämmelse gäller om stiftaren inte har förordnat något.

Vad är en stiftelse?

- En juridisk person som saknar ägare
- Bildas genom ett skriftligt stiftelseförordnande
- Bestämt ändamål
- Förmögenheten ska avskiljas från stiftaren
- Varaktighet
- Får rättskapacitet från bildandet (inte registreringen)

Styrelsens ansvar

- Styrelsen är det högsta beslutande och verkställande organet i en stiftelse
- Lojal mot stiftelsens intressen
- Aktivt verka för stiftelsens bästa
- Tolka stiftelseförordnandet
- Sysslomansansvar
- Skadeståndsansvar

Styrelsens uppgifter enligt stiftelselagen

- Föreskrifterna i stiftelseförordnandet ska följas vid förvaltningen av stiftelsens angelägenheter (2 kap 1 § SL)
- Styrelsen svarar för att föreskrifterna i förordnandet följs (2 kap 3 § SL)

Arvode

Rätt till skäligt arvode om inget annat står i förordandet

Ändra i förordandet

- Kammarkollegiet och/eller Länsstyrelsen beslutar om stadgeändringar
- Ändring av ändamålet prövas av Kammarkollegiet
- Övriga ändringar beror på vilken ändringsparagraf stiftelsen har
- Olika regler för stiftelser bildade före och efter 1996.

Olika myndigheter

- Kammarkollegiet
- Länsstyrelsen

Arkiv och offentlighetslagstiftningen

- Offentlighets- och sekretesslagen (2 kap. 3 §) anger att vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter i tillämpliga delar även ska gälla handlingar hos bland annat stiftelser där regioner utövar ett rättligt bestämmande inflytande. Sådana stiftelser ska vid tillämpningen av offentlighets- och sekretesslagen jämföras med myndigheter.
- Regioner ska anses utöva ett rättligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna för en stiftelse.
- För sådana stiftelser som ska jämföras med myndigheter gäller dessutom arkivlagen. Enligt arkivlagen (8 §) ska en arkivmyndighet se till att sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen fullgör sina skyldigheter enligt 3-6 §§ arkivlagen.

Sekretess

- Enligt 30 kap. 18 § offentlighets- och sekretesslagen gäller i verksamhet som avser tillsyn över stiftelser följande sekretessbestämmelser.
 - 1. för uppgift om stiftelsens affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att stiftelsen lider skada om uppgiften röjs, och
 - 2. för uppgift om någon annan enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.
- **Det ankommer därför på stiftelsens styrelse att mot bakgrund av ovanstående att bedöma och besluta om handlingarnas sekretess.**

Upplösning

När tillgångarna är förbrukade för ändamålet är stiftelsen upplöst.

- Kapitaliseringsbestämmelse saknas.
- Upplösning av små stiftelse enligt 6 kap 5 § stiftelselagen
- Kammarkollegiet sk permutation

Tillsyn

Regleras i 9 kap stiftelselagen

- Råd och upplysningar
- Kontroll
- Ingripande

Olika typer av tillsyn

- Översiktlig granskning
- Djupgranskning
- Nationell granskning

Översiktlig granskning

Granskning av årsredovisning

Innehåll och utformning

- Finns förvaltningsberättelse med uppgift om hur ändamålet främjas?
- Är resultat- och balansräkning korrekt uppställda? Finns jämförelsetal?
- Finns noter, främst med uppgift om eget kapital?
- Finns revisionsberättelse?

Översiktlig granskning

Underskrifter

- Är underskriften daterad?
- Har alla styrelseledamöter skrivit under? Är de samma som vi har registrerat?
- Finns en revisorspåteckning? Från samtliga revisorer? Är de samma som i registret?
- Är revisorspåteckningen daterad?

Djupgranskning

- Är revisionsberättelsen oren?
- Har någon ledamot skrivit reservation?
- Har stiftelsens egna kapital minskat?
- Krävs det en kontrollbalansräkning?
- Är det något i förvaltningsberättelsen som sticker ut?
- Är några siffror väldigt olika jämfört med förra året?

Djupgranskning

Länsstyrelsen
Västra Götaland

- Efter extern anmälan
- Enligt riskbedömning

Nationell tillsyn

- Gemensam granskning med övriga stiftelselän
- För 2023 granskas insamlingsstiftelser

Vad ska finnas i registret?

- Stiftelsens postadress och telefon
- Stiftelsens säte
- Styrelseledamöternas namn, personnummer, bostadsadress, postadress och telefon (motsvarande för förvaltare)
- Revisorns namn, personnummer och postadress. Om det är byråval namn på huvudansvarig revisor.
- Firmateckning (10 § stiftelseförordningen)
- Näringsverksamhets art och firma
- Stiftelsens ändamål (5 § stiftelseförordningen)

Styrelsen är skyldig att anmäla ändrade uppgifter!

10 kap 3 § stiftelselagen

E-tjänster som ledamot kan använda

- Anmäla ändring av registeruppgifter
- Avveckla och avregistrera stiftelse
- Registrera stiftelse
- Beställa registreringsbevis
- Lämna in årsredovisning
- Anmäla registertecknare (om man vill ha någon extern administratör)

Länsstyrelsernas stiftelsesök

Du kan söka efter:

- Stiftelser med ett visst ändamål, till exempel för att hitta stiftelser som du kan söka stipendier eller bidrag från.
- Vilka personer som sitter i styrelsen, är revisorer och firmatecknare med mera.
- Stiftelser utifrån flera olika sökkriterier beroende på vad du är intresserad av.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Brita Rustad Karlsson

Rättsenheten, Samhällsavdelningen

Länsstyrelsen Västra Götaland

Brita.rustad-karlsson@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/vastra-gotaland

Länsstyrelsen
Västra Götaland